

Upnik, ki ni hotel sprejeti denarja, toži na plačilo. A. J. v B. Trgovcu dolgujete iz leta 1931 690 din, iz leta 1933 pa 800 din. Od novega dolga ste plačali 500 din. Ko ste nato poslali trgovcu še nadaljnjih 300 din, da bi s tem poravnali ostanek novega dolga, in obrok starega, trgovec ni hotel denarja sprejeti, češ, da morate plačati najprej stari dolg. Nato je vložil tožbo na plačilo ostalih 100 din novega dolga in Vam izstavil zadolžnico za stari dolg. Vprašate, ali Vas je smel upnik tožiti, ko je preje odkloni sprejem denarja in kako naj plačate obroke, ko se glasi nova zadolžnica, da je treba začeti s 1. novembrom 1936. — Obč. državijski zakonik določa, da mora dolžnik, ako se hoče oprostiti svoje obveznosti v primeru, ako upnik ni zadovoljen s ponujenim plačilom, dolžno stvar, torej v Vašem primeru dolžni znesek založiti na sodišču. Vaša ponudba sama potemtakem ni zadoščala in Vas je žalibog upnik smel tožiti na plačilo ostalih 100 din. Ako se glasi nova zadolžnica, da je treba prvi obrok plačati 1. novembra 1936, morate pač sedaj plačati že dva obroka, ker je že tudi drugi zapadel v plačilo.

Priposestvanje ceste med občinskima cestama potom občine. L. I. v S. Dve občinski cesti sta med seboj zvezani po 60 m dolgi zvezni cesti, ki v mapi ni vpisana, obstoja pa že 80 let in so jo vsi smatrali za občinsko, jo uporabljali, občina pa jo je vzdrževala. Vprašate, ali je občina navedeno pot na opisani način priposestvovala. — Občina res lahko priposestvuje s 40 letno uporabo potom svojih stanovalcev kako pot kot občinsko pot. Ako bi lastnik zemljišča, preko katerega vodi dotična pot, koga tožil s tako zvano negatirsko tožbo, češ, da nima pravice hoditi po dotični poti, naj toženec ugovarja, da gre za priposestvano občinsko pot. — V kolikor pravite, da bi radi povečali promet, niste dovolj pojasnili, na kak način bi se naj to zgodilo; opozarjamo Vas, da gre za priposestvano pot in da so lastniki zemljišča dolžni trpeti obremenitev le v onem obsegu, v katerem je bila izvršena v priposestvalni dobi.

Les prodan na panju kubični meter. P. M. Zđ. K. Prodali ste les »na kub. meter«; kupec je dal po svojem pooblaščenju v Vaši navzočnosti les po posekanju in razžaganju zmeriti. Vi ste podpisali zadevni zapis, naknadno pa ste dali les zmeriti po drugih osebah in dognali, da ga je sedem kub. metrov več. — Ako les še ni odpeljan, bi bilo najboljši enostavno, da sedem kub. metrov kratkoma zadržite v utemeljitvi, da je kupec kupil od Vas pri prvem merjenju določeno količino in je dotično količino že prejel, odnosno odpeljal. Vi pa da zadržujete le presešek. Predpostavljamo, da imate zanesljive priče

za to, da je lesa res sedem kubikov več, nego ga je nameril kupčev pooblaščenec. Ako pa je kupec že ves les odpeljal, zahtevajte, da vam sedem kub. metrov lesa vrne ali doplača, ko je do tega presežka prišel le vsled napačnega merjenja. Ali se ni morda pri prvem merjenju dogodila kaka prevara? Za sedem kubikov se pač ne more kar tako nehoti zmotiti. Ako ne boste mogli zlepega doseči ničesar, boste morali pač tožiti (v drugem navedenem primeru).

Terjanje obresti brez prejšnjega dogovora. Isti. Ko ste si izposodili nek znesek, se niste glede obresti ničesar dogovorili. Vprašate, ali ste dolžni plačati obresti. — Predvsem je poudariti, da spada med bistvene znake posojilne pogodbe, da se določi gotov čas, v katerem je treba posojilo vrniti. Ako ni bil čas izrecno dogovorjen, ga je določiti po namenu posojila. Ako se tudi slednjega ne da določiti, je posojilo vrniti brez nepotrebnega zavlačevanja. Od tistega dne naprej, ko bi morali po dogovoru, odnosno gornji razlagi posojilo vrniti, sme posojilodajalec zahtevati plačilo zakonitih, to je 5% obresti iz naslova zamude, odnosno odškodnine. Za tisti čas pa, ko Vam posojila še ni treba vrniti, niste dolžni plačati nikakih obresti, ako niso bile dogovorjene.

Koliko obrokov zaščitenega dolga je že zapadlo v plačilo. K. J. v M. Vaš dolžnik Vam že od leta 1934 ni plačal nikakih obresti, niti kaj od dolžne glavnice; dolg se je vsled zaščite znižal na polovico in bi moral dolžnik po navodilu sodišča plačati že dva obroka, česar pa noče, češ, da je dolžan plačati le en obrok. Vprašate, kaj je prav in kako bi prišli do drugega obroka. — Dolžnik je dolžan plačati dva obroka, ker sta že dva zapadla v plačilo, in sicer 15. novembra 1936 in 15. novembra 1937. Vseeno je, kdaj je bila izdana nova zadolžnica; čeprav bi bila izdana šele včeraj, bi dolžnik že moral plačati takoj dva obroka. — Opomnite pismeno dolžnika in mu določite za plačilo zakasnela obroka rok 15 dni. Ako v tem godatnem roku ne bo plačal, smete terjati plačilo celotnega ostanaka dolga, in sicer z redno tožbo in uvesti po pravomočnosti sodbe izvršbo zoper mudnega dolžnika.

Tožba radi dedščine. G. A. v R. Leta 1928 ste prevzeli od brate in dveh sester posestvo s pogodbo, napravljeno pred notarjem, pri čemur je imela ena sestra dobiti 10.000 din in vinograd, sedaj pa zahteva od Vas še 20.000 din. — Ako ste pogodbo sklenili v napuščinskem postopanju s dedščini, tedaj ne more sestra od Vas ničesar več zahtevati, ako je bila, takrat polnoletna in polnopravna. Tožbe se pa ne morete ubraniti, ker sodišče tožb ne sme kar brez razprave zavrniti in se neutemeljenost zahtevka dožene navadno šele pri razpravi.

Povem vam pa še to, da imamo svojo staro pravdo, imamo! V zapetih bukvah je zapisana, s pajčevino zapredena in opljuvana, toda — imamo jo! In prišel bo dan, ko bo našega suženjstva konec, ko boš na svoji zemlji svoj gospod. Tedaj vzemi v roke orožje, kdor le moreš in se poženi v boj!«

Možje so prikimali in stiskali pesti. Tudi Matjažek jih je in njegove oči so se zaiskrile.

Res, prišel je ta dan. V zgodnji uri lepega pomladanskega dne je potegnil zvonar za vrvi in preko slovenske dežele je planila silna pesem in bojni klic: »Za staro pravdo!« (Dalje prihodnjic)

Potapljač se gre kopat...

Huda krivica

Janezek je prišel domov ves objokan. Mama mu je obrisala solze z lice in ga sočutno vprašala: »Ti revček moj, kaj pa se je zgodilo?« Janezek je še huje zajokal: »Učitelj me je grdo ozmerjal, ker nisem mogel takoj najti Amerike, katero je sam Kristof Kolumb iskal več mesecev —«

Skrivalnica

Pet jih je prišlo v sobo. Kje so?

Našim malčkom

Matiažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Po večerji je Matjažek ves srečen razkazal očetu in tujcu jaslice, ki sta jih z mamico postavila in pritrčila v kot nad mizo. Starček ga je pohvalil. Nato so sedli k pomenku. Tujec je pripovedoval čudovite reči. Mnogo sveta je prehodil, veliko je doživel. S Turki se je bojeval, z Benečani se je praskal, oholim nemškimi na-

jemnikom je rebra štel. Velikokrat je bil ranjen, začuda pogosto v ječi.

Ko so sosedje zvedeli, da imajo pri Robanovih tujca, so drug za drugim prišli povpraševati po novicah. Posedli so okrog ognjišča in poslušali. Starček je govoril in pripovedoval...

»Toda povem vam, da je ni pod božjim soncem tako razbičane in trpeče dežele, kot je naša lepa a tako uboga slovenska zemlja. Graščak je vse in ti — si živina!